

विपर्यास उपमेयोपमानयोः K. P. 10; *e. g.* कमलेव मतिर्मतिरिव कमला तनुरिव विभा विभेव तनुः । &c.

उपमातिः *f.* 1 Comparison. -2 Killing. -3 Approaching with a prayer, addressing. -**तिः** *m.* Granting wealth (Sāy.), approaching in a friendly way; affable, an epithet of Agni (B. and R.). -**Comp.** -**वनि** *a.* destroyer of an enemy (Sāy.); मा नोऽहिर्बुध्न्यो रिषे धादस्माकं भूदुपमातिवनिः Rv. 5. 41. 16. one who receives addresses in a friendly way (?).

उपमीमांसा Ved. Deliberation, investigation, consideration.

उपमातृ *f.* [उपमिता मात्रा उप गौणे वा] 1 'A second mother', wet nurse. -2 A near female relative; मातृष्वसा मातृलानी पितृव्यस्त्री पितृष्वसा । श्वश्रूः पूर्वजपत्नी च मातृतुल्याः प्रकीर्तिताः Śabdak.

उपमाद *a.* Giving delight. -**दः** Enjoyment, delight.

उपमारणम् Ved. Submerging (in water).

उपमास्य *a.* Occurring every month, monthly (Ved.); तस्मात् पितृभ्यो मास्युपमास्यं ददति Av. 8. 10. 19. -**स्यम्** The Śrāddha ceremony to be performed every month.

उपमिद् *a.* Ved. 1 Dug up, excavated. -2 Placing near. -*f.* A prop, stay, pillar (स्थूणा); स्थूणेव जना उपमिद् ययन्थ Rv. 1. 59. 1.

उपमृद् 9 U. 1 To crush, bruise, dash to pieces, destroy, kill; पिण्डाकृतिमुपमृद्य घटिकाः क्रियन्ते Mbh. 1. 1. 1; यामिकाननुपमृद्य N. 5. 110. -2 To rub down. -3 To pass through.

उपमर्दः 1 Friction, rubbing or pressing down, crushing under one's weight; अन्यासु तावदुपमर्दसहासु मृद्गं लोलं विनोदय मनः सुमनोलासु S. D. (where उ० also means rough handling or enjoyment). -2 Destruction, injury, killing. -3 Reproach, abuse, insult, harsh or insulting treatment; Mk. 1. -4 Unhusking. -5 Refutation of a charge. -6 Stirring, shaking.

उपमर्दक *a.* Crushing, destroying. -**कः** Refutation of a charge.

उपमर्दनम् Suppression, oppression.

उपमेखलम् *ind.* On the slope or side; Ki. 7. 23

उपमेतः The tree Vatica Robusta, Śāla tree (Mar. साग).

उपयज् *m.* (P. III. 2. 73) N. of eleven additional formulas (enumerated in Vāj. 6. 21.) at a sacrifice; एकादशोपयजः यद्यजन्तमुपयजति तस्मादुपयजो नाम Sat. Br.

उपयष्टु *m.* The priest who utters the above formulas; Sat. Br. 3. 8. 5. 5.

उपयाजः Additional formulas at a sacrifice; Mb. 2.

उपयन्त्रम् A minor surgical instrument, a secondary application of any kind.

उपयम् 1 U. 1 To marry, take a wife (Ā. in this sense); भवान् मिथः समयादिमासुपायंस्त S. 5; आत्मानुरुपां विधिनोपयेमे Ku. 1. 18; R. 14. 87; Śi. 15. 27; Ms. 3. 11; Bk. 4. 20, 28; 7. 101. -2 (a) To seize, hold; उपयच्छ शूर्पम् Av.; उपायंस्त महान्नाणि Bk. 15. 21; शस्त्राभ्युपायंसत जित्वराणि 1. 16. (b) To take, receive, accept; कोपात्काश्चित्प्रियैः प्रत्तमुपायंसत नासवम् Bk. 8. 33. -3 To show, indicate (सूच); मोपयध्वं भयम् Bk. 7. 101. -4 To lie under, support, prop up (Ved.). -5 To go to (a woman); एतास्तिस्त्रस्तु भार्याथै नोपयच्छेतु बुद्धिमात् Ms. 11. 172. -6 To curb, restrain.

उपयन्तु *m.* A husband; अथोपयन्तारमलं समाधिना Ku. 5. 45; R. 7. 1; Śi. 10. 45.

उपयमः 1 Marriage, marrying; कन्या त्वजातोपयमा सलज्जा नवयौवना S. D. -2 Restraint. -3 A support; stay.

उपयमनम् 1 Marrying, taking a wife; P. I. 2. 16. विभाषोपयमने. -2 Restraining, curbing. -3 Placing down the fire -4 Support. -**नी** 1 Any support of stone for holding fire-wood; उपयमनीरुपकल्पयन्ति Sat. Br. -2 A sacrificial ladle.

उपयामः 1 A kind of vessel in a sacrifice. -2 The formulas uttered in taking out the Soma juice by means of a ladle (Vaj. 7. 4 seqq.) -3 Marriage (see उपयम).

उपया 2 P. 1 To approach, go towards, reach; उपयामगृहीतोऽसि Ts. 1. 4. 15. येन मासुपयान्तिते Bg. 10. 10. so पुरम्, गतिम्, नयनम्, पदवीम्; दुर्मन्त्रिणं कमुपयान्ति न नीतिदोषाः H. 3. 110. -2 To attain to a particular state, meet with &c.; तनुताम्, मृत्युम्, रुजम्, पाकम्, प्रसादम् &c.

उपयात *p. p.* Come, arrived. -**तम्** Arrival, return.

उपयानम् 1 Approaching, coming near; उपयानापयाने च स्थानं प्रत्यसर्पणम् । सर्वमेतद्रथस्थेन ज्ञेयं रथकुटुम्बिना ॥ Rām. 6. 104. 20. -2 Acquisition, obtaining; हरोपयाने त्वरिता बभूव Ku. 7. 22.

उपयायिन् *a.* Coming towards.

उपयाच् 1 U. To wish or ask for, solicit; अक्षमाला-मुपयाचितुम् K. 151.

उपयाचक *a.* One who asks or solicits, suitor, beggar.

उपयाचनम् Soliciting, begging, approaching with a request or prayer.

उपयाचित *p. p.* Begged, requested, solicited. त्वया पुरस्तादुपयाचितो यः R. 13. 53. -**तम्** 1 A request or prayer in general. -2 A present promised to a deity for the fulfilment of a desired object and generally to propitiate her, (the present may be an animal or even a human being); निक्षेपी भ्रियते तुभ्यं प्रदास्याम्युपयाचितम्